نگاه

سایه «پان‌عربیسم» بر نشست شرم‌الشیخ

نوژن اعتضادالسلطنه

● «فـواد عجمـی»؛ تحلیلگـر برجسـته مسـایل خاورمیانه که به‌تازگی درگذشـت از «پان‌عربیسـم» تحت‌عنـوان «افسـانه‌ای موهـوم» یـاد کـرده بود کـه مدت‌هاسـت ناقوس مرگـش به صـدا درآمده اسـت. بااین‌حال، پس از گذشت سـال‌ها از شکست مفتضحانـه ارتش‌هـای عربـی از رژیم اسـراییل در جریان جنگ شـش‌روزه، اینک بار دیگـر زمزمه‌های طـرح ایـده «پان‌عربیسـم» و سـلطه آن بـر افـکار رهبران کشـورهای عربی احسـاس می‌شود. نگاهی مختصر بـه رویدادهای مرتبط با نشسـت اقتصادی «شرم‌الشـیخ» صحـت ایـن گمانه‌زنـی را تقویـت می‌کند. این همایش بـزرگ اقتصادی با هدف جلب سرمایه‌های خارجی برای ساختن اقتصاد آینده مصر در حالی برگزار شـد که سـه بازیگر مهم «غیرعرب» خاورمیانـه، غایبـان اصلی آن بودند: ایـران، ترکیه و رژیم اسـراییل. وزارت امـور خارجه مصر روز جمعه گذشته با انتشار بیانیه‌ای سهم سرمایه‌گذاری پایین‌تر از معیارهای لازم برای شـرکت در نشسـت را بهانه دعوت‌نکـردن مقام‌هـای ایرانـی، ترک و اسـراییلی اعـلام کـرد. بااین‌حـال، در شـرایطی که مشـکلات سـوریه، تنش در لیبی و یمن و رقابت‌های منطقه‌ای همراه آن، سبب تشدید بی‌نظمی در خاورمیانه شده اسـت، شاید توجیه مطرح‌شـده از سوی دولت مصر بتواند کمتر کسـی را قانع کند آن هم در شرایطی که «عبدالفتاح السیسـی» رییس‌جمهوری مصر پس از سفر به عربستان‌سعودی و دیدار با پادشاه «سلمان» تازه‌نشسـته بـر کرسـی سـلطنت، خواسـتار حضور گسترده‌تر سرمایه‌گذاری سعودی در مصر و کمک به بازسـازی اقتصاد آن کشور شد. نکته جالب‌توجه در نزدیکی کشـورهای عربی به یکدیگـر برای مقابله با بازیگران غیرعرب به‌خصوص ایران آنجا مشـخص‌تر می‌شـود که دولت مصر در کمال ناباوری از نماینده دولت قطر برای شـرکت در نشست اقتصادی دعوت کرد و قطری‌ها نیز از این فرصت برای بهبود روابط با قاهره اسـتفاده کردند. این درحالی است که از مصر زمان خلع «محمد مرسـی» از مقام‌ریاست‌جمهوری ایـن دولت همـواره دوحـه را متهم شـماره یک در حمایـت از اخوان‌المسـلمین و در تلاش برای ایجاد «ناآرامی» در آن کشـور به‌خصوص از طریق شـبکه خبری «الجزیره» می‌دانست.

ادامه در صفحه ۴

در پیام نوروزی آیت‌الله هاشمی‌رفسنجانی تاکید شد:

سال آینده سال همدلی باشد

روابط‌عمومی مجمع‌تشخیص‌مصلحت‌نظام: رییس مجمع‌تشـخیص‌مصلحت‌نظام به مناسـبت سال نـو پیامی صادر کـرد. متن کامل پیـام آیت‌الله اکبر هاشمی‌رفسنجانی به شرح زیر است:

بسم‌الله الرحمن الرحیم همزمانی تنفس زمین در آغاز بهار با شروع سال جدید در تقویم هجری‌شمسی، مخصوصا رویش گلها و پوشـش درختان، پس از یک دوره سرد زمستانی، نشـان از حسن‌سلیقه قوم ایرانی در گذر تاریخ دارد که وقتی این نشـانه تمدن با فرهنگ اصیل اسـلامی درآمیخـت، مصـداق آن ضرب‌المثل جاری و جاودان در زبان شیرین فارسی شد که «گل بود به سـبزه نیز آراسته شد.» شـاید در این‌روزها که همه از بهـار و آرزوهای خود، خانـواده و جامعه می‌گویند و توصیه‌هـا بر محور عاقبت‌به‌خیـری در دنیا و آخرت می‌باشد و آن حدیث نبوی در ذهن و زبان همگان است که« ان لِرَبِّکُـمْ فی ایامِ دَهْرِکُمْ نَفَحـاتٌ فَتَعَرَّضُوا لَها لَعَلَّهُ آن یصیبَکُمْ نَفْحَه مِنْها فَلا تَشْـقَوْنَ بَعْدَها اَبدا»، یادآوری اتفاقات سال گذشته در سرزمین‌های اسلامی و میدانـداری تندروها در تفرقه‌انگیـزی بین فرقه‌های اسـلامی و کشـتار مسـلمانان به‌دسـت تروریست‌ها و مسـتبدها و گسـترش بی‌اخلاقی‌هـای سیاسـی و فرهنگی، تلخ و ناگوار باشـد، اما رشـد آگاهی مردم و هوشـیاری آنها، مخصوصا نسـل جـوان و فرهیخته، نوید آینده شـیرینی را می‌دهد که امیدوارم سال جدید شاهد پیشـرفت آن باشد. سـالی که در نظام اسلامی و در جغرافیای ایران، ان‌شـاءالله همـکاری و همدلی دولت و ملت نقطه‌عطف پیشرفت‌ها، مخصوصا پس از عقب‌گردهای سـال‌های اخیر باشد و کشور در سایه اسـلام و اهل بیـت از دعاهای امام راحل و شـهیدان بزرگوار برخوردار باشـد و مردم و مسـوولان از افراط و تفریط، توهین و تهمت، دروغ و ریا، تجسس در کارهای مردم، غیبت، تحقیـر دیگـران، زورگویی‌ها، تبعیض و دیگر رذیلت‌هـای اخلاقی دوری نماینـد و آن توصیه امام موسـی‌کاظم(ع) به هشـام‌بن حکم را که منشور تعقل و تفکر است، در زندگی فردی و اجتماعی به‌کار گیرند کـه ابتدایی‌ترین نتیجه آن سـربرآوردن ققنوس آگاهی از خاکستر خرابه‌های جهل است. نکته ظریف در نـگاه به دنیـای امروز کـه به‌حق زمیـن و زمانش دهکده جهانی، عصر انفجار اطلاعات نامیده می‌شود، توجه به این موضوع مهم اسـت که دشمن‌تراشی در بعد خارجی، آن‌هم در کشوری که تابلوی معاشرتش «اسلام» است، شجاعت نیست و به فرموده قرآن کریم در آیه «اِن جَنَحُواْ لِلسَّـلْمِ فَاجْنَحْ لَهَا» تعامل با دنیا در چارچوب عـزت، حکمتَ و مصلحـت، ضرورت ملی و اسـلامی اسـت و دولت‌ها و مجامع بین‌المللی هم باید بدانند که ایران‌هراسی، ایران‌گریزی و ایران‌ستیزی هیچ‌نفعی برای ملت‌ها و دولت‌ها ندارد. با تبریک عید باستانی نوروز به همه کسانی که در اقصی‌نقاط گیتی، این فرهنگ انسـانی را جشـن می‌گیرنـد، به‌خصوص مردم کشـورهایی که به زبان شـیرین فارسـی سـخن می‌گویند و به‌ویژه مردم عزیز ایران اسـلامی، امیدوارم سال جدید سرشار از موفقیت‌ها، کامیابی‌ها، همدلی‌ها و سـعادتمندی‌های فردی و اجتماعـی آنها در ابعاد مختلف زندگی باشد، ان‌شاءالله

کار دستیار ویژه رییس‌جمهور به دادسرای روحانیت کشید

تفهیم اتهام و شکایت یونسی از ۳ رسانه

مهـدی قدیمـی: واکنش‌هـای منتقـدان دولـت به سـخنان اخیر یونسـی، سـرانجام پای دسـتیار ویژه رییس‌جمهوری در امـور اقوام و اقلیت‌های مذهبی را به دادسـرای ویژه روحانیت بـاز کرد. پس از آنکه روز سه‌شـنبه خبرگزاری تسـنیم خبر از احضار علی یونسـی به دادسـرای روحانیت داد، دیروز دادستان ویـژه روحانیت تهـران هم در گفت‌وگو با ایسـنا این خبـر را تایید کرد و گفت علی یونسـی، دسـتیار ویژه رییس‌جمهـور در امـور اقوام و اقلیت‌هـای دینی و مذهبی - به دادسـرای ویژه روحانیت تهران احضار و بـرای او قـرار تامین مناسـب صادر شـده اسـت. حجت‌الاسـلام محمـد موحـد با اعلام ایـن مطلب افـزود: در پـی اظهـارات آقای یونسـی گزارش‌های مختلفی از سوی دادستانی عمومی تهران و مراجع امنیتـی رسـید و بر همین اسـاس آقای یونسـی به دادسـرای ویژه روحانیت احضار شد. حجت‌الاسلام موحد همچنین در گفت‌وگو با تسـنیم، اتهام یونسی را «اظهـارات خلاف امنیت ملی» اعلام کرد. اتهامی که با توجه به موج خبری به‌راه‌افتاده پس از سخنان هفته گذشته یونسـی، در اولین نگاه به نظر می‌رسد مربـوط بـه سـخنرانی روز ۱۷اسـفند دسـتیار ویژه روحانـی در «همایش بزرگ هویت ایرانی» در «مرکز همایش‌های بین‌المللی رایزن» باشد. یونسی در این همایـش با بیان اینکـه «درحال‌حاضر عراق نه فقط حـوزه تمدنی نفوذ ماسـت، بلکه هویـت، فرهنگ، مرکز و پایتخت ماسـت و این مسـاله هم برای امروز اسـت و هم گذشـته.» گفته بـود: «جغرافیای ایران و عراق غیرقابل‌تجزیه اسـت و فرهنـگ ما غیرقابل تفکیک اسـت. پس ما یا باید با هـم بجنگیم یا یکی شـویم.»پس از این اظهارات، تعـدادی از نمایندگان منتقد دولت در مجلس نسـبت به سـخنان یونسی واکنش نشان دادند و محمداسماعیل کوثری هم در روز ۲۳اسـفند از نامه برخی از نمایندگان خطاب به قوه‌قضاییـه خبر داد و گفت که در این نامه از رییس قوه‌قضاییه درخواسـت شده تا سخنان یونسی تحت پیگـرد قضایـی قرار بگیـرد. نامه‌ای که روز گذشـته هم امیر آبادی‌فراهانی، دیگـر نماینده منتقد دولت، تنظیم آن را اعلام کرد و از ارسـال رونوشـت نامه به کمیسیون اصل ۹۰ و ارسـال اصل آن به قوه‌قضاییه پـس از پایـان تعطیـلات خبـر داد. در مقابـل ایـن اتفاقات، روز گذشته پایگاه خبری انصاف‌نیوز به نقل از یـک منبـع نزدیک به دفتـر رییس‌جمهور از اعلام شـکایت از خبرگـزاری فارس و تسـنیم و خبرگزاری العربیه به دلیل تحریف اخبار و نشر اکاذیب و جعل خبر درباره با سخنان حجت‌الاسلام علی یونسی خبر داد تا تقابل رسانه‌ای منتقدان دولت با یونسی که از مدت‌ها قبل آغاز شده بود، وارد فاز جدیدی شود.

کدام اظهارات، دردسرساز شد؟

ماجـرای تقابـل رسـانه‌ای منتقـدان با یونسـی، از سـال گذشـته و در پـی اظهـارات یونسـی درباره بازگشـت نماد شیروخورشـید و همین‌طور اظهارات دسـتیار ویژه رییس‌جمهور دربـاره اقلیت‌های دینی آغاز شـده بـود. اما ماجـرا زمانی به اوج رسـید که یونسـی روز ششـم اسـفندماه در گفت‌وگو با ایسـنا نسـبت به عـدم رعایت حقوق شـهروندی و حقوق بشـر توسط برخی نیروهای تندرو انتقاد کرده و گفته بود: «تندروهایی وجود دارند که در اختیار هیچ‌کس نیستند و بسیاری از این تندروها در مراکز قدرت نفوذ کردنـد و خودشـان عمل می‌کننـد که البتـه به نام جمهوری اسلامی تمام می‌شـود. این تندروها برای جمهوری اسلامی مساله‌سازی می‌کنند و جمهوری اسـلامی باید هزینـه‌اش را بدهد و ما در این راسـتا در گذشته عملیات‌های خودسـرانه زیاد داشتیم که مثلا برخی اشـتباه می‌کنند و با اراده شـخصی کاری انجـام می‌دهند، ولی به اسـم نظام تمام می‌شـود. هم‌اکنون چندسـال اسـت که با دولت کانادا مشکل پیـدا کردیم و در مورد حادثه‌ای که درخصوص زهرا کاظمی اتفاق افتاد، تمامی مدارک مبنی بر اینکه چه کسـانی ایـن کار را کرده‌اند وجـود دارد؛ اگرچه خدا از جـای دیگر آنهـا را مجازات کرد و تنبیه شـدند و عدالت خدا درباره بعضی از این متهمین اجرا شـد، اما بالاخره در آنجا یک اراده شخصی صورت گرفت که جمهوری‌اسـلامی هنوز در حـال پرداخت هزینه است. یونسی در این گفت‌وگو با اشاره به آماده‌شدن پیش‌نویس قانـون حقوق شـهروندی تصریح کرده بـود: «بایـد ایـن پیش‌نویـس در زمان مناسـب به مجلس ارایه شـود البتـه ما باید مجلـس آماده‌ای داشـته باشـیم و من بعید می‌دانم ایـن مجلس این پیشنهاد دولت را تحمل و تصویب کند. باید مجلس بهتـری در جهـت لایحه حقـوق شـهروندی آماده شود.» به فاصله چهار روز بعد از بیان این سخنان و در روز ۱۰ اسفند ماه، حجت‌الاسلام اژه‌ای در نشست خبری سخنگوی قوه قضاییه از قابل‌تعقیب‌بودن این سـخنان خبر داد و گفت: «شـخص ایشـان چنانچه اسـناد و مدارکـی دارد بایـد ارایه دهد چـرا که این فرد کسـی نیست که با سیستم قضایی و اطلاعاتی و انتظامی ناآشنا باشد، به همین جهت حرفی که هنوز مدارک ندارد، قابل تعقیب و پیگیری اسـت.» اما یک هفته بعد از این ماجرا، سـخنان اخیر یونسـی درباره عراق، محملی شـد برای بیان همـه انتقادات که در قالـب «نقـض امنیت ملی» توسـط یونسـی مطرح می‌شد. انتقاداتی که حالا دستیار ویژه رییس‌جمهور را به دادسـرای ویژه روحانیت کشـانده و او به گفته دادسـتان این دادسـرا، بـا تامین قـرار لازم و بعد از تفهیم اتهام، از دادسـرا بازگشـته اسـت. امـا اتهام تفهیم‌شـده به یونسـی یعنی «بیان اظهارات خلاف امنیت ملی» چیزی اسـت که هـم می‌تواند مربوط به سـخنان اخیر او باشد و هم مربوط به اظهاراتش دربـاره نقض حقوق‌بشـر در زندان‌ها و هم می‌تواند مربوط به هر دو موضوع باشد.

الو شرق ۸۸۶۴۰۲۶۰

sharghline@sharghdaily.ir
پیامک: ۳۰۰۰۴۶۹۹

● انتشـار ویژه‌نامه‌هـای نوروز در اواخر اسـفند، در واقع رویش بهار در زمسـتان اسـت. هرسال با پایان‌یافتن اسـفندماه مردم برای اسـتقبال از بهار و عیدنـوروز خانه‌تکانـی می‌کننـد. ای‌کاش ایـن خانه‌تکانی‌هـا، فقـط مربوط‌بـه خانه‌ها نباشـد و کینه‌ها و کدورت‌ها را هم به نیت آشـتی و پیوندی دوبـاره بزداینـد. درواقع، فلسـفه دیدوبازدیدهای نـوروز هـم همیـن اسـت. عیدنـوروز همـواره تداعی‌کننده اسکناس‌های نو، تخم‌مرغ‌های رنگی، تنگ‌ماهی و سفره هفت‌سین است. مرور خاطرات خـوب ایام، عیدی‌گرفتن از بزرگ‌ترها و عیدی‌دادن به کوچک‌ترها، تهیه سـین‌های سـفره هفت‌سین و تجدیدحیـات طبیعت اسـت. بهتریـن لحظه‌ها برای مطبوعاتی‌ها، همین تعطیلات طولانی نوروز اسـت تا برای مدتی از ترافیـک و قیل‌وقال تهران وآلودگی‌های خیابان‌هایـش در امان بمانند. امید اسـت که همگان در کنار خانواده‌هایشان روزهای خوشی را سپری کنند.

● **شـروعی دوبـاره:** تعطیـلات نوروز هـم تمام شـد و سـال۹۴ را با نام و یاد خدا شروع می‌کنیم. امیدواریم در سال جدید، روابط‌عمومی‌ها با انرژی بیشـتری به مشـکلات مـردم رسـیدگی کنند و به دردل‌ها و درخواست‌های مردم که در مطبوعات چاپ می‌شود، جامه عمل بپوشانند.

عرفان از تهران

● **چـو اسـتاده‌ای، دسـت افتـاده گیر:** سـال‌نو بـر همـگان مبـارک! امید کـه تعطیـلات خوش بگـذرد و دیدوبازدیدهـای دوسـتانه و دیـدار از فامیل به‌خوشـی انجام بگیرد. پیشـنهاد می‌شود، خانواده‌هـا در سـال‌نو بـه افـرادی کـه گرفتار و بیمارند یا به‌دلیل مشکلات اقتصادی نتوانسته‌اند، بدهی‌های خود را بازگردانند، کمک کنند و به‌قول معروف «چو اِسـتاده‌ای، دسـت اُفتاده گیر» تا هم خود و هم اعضای خانواده در دنیا و آخرت از اجر معنوی و اخروی برخوردار شوند.

ع. فرقانی

● **پیشـنهاد فرهنگـی** : برخـی افـراد مایل‌انـد روزنامه‌های مورد علاقه‌شان را تهیه و مطالعه کنند، امـا گرانی روزنامه‌ها باعث شـده نتواننـد این کار را انجام دهند. ازاین‌رو ضرورت دارد شـهرداری در هر منطقه‌ای ایسـتگاه روزنامه‌خوانی راه‌اندازی کند و با این کار فرهنگی، علاقه‌مندان به مطالعه را دریابد.

فرخی‌پور